

ECLI	ECLI:NL:RVS:2025:2309
Datum uitspraak	21 mei 2025
Inhoudsindicatie	Bij besluit van 30 mei 2023 heeft de minister geweigerd een private schuld van [appellante] over te nemen. Deze uitspraak gaat over een besluit op grond van de regeling voor overneming en betaling van private schulden die is opgenomen in de Wet hersteloperatie toeslagen. [appellante] is een gedupeerde van de toeslagenaffaire. Zij heeft verzocht om overname van een aantal schulden. In dit hoger beroep is in geschil of een schuld bij Beobank NV/SA van € 24.537,49 moet worden overgenomen. [appellante] is deze schuld aangegaan op 10 februari 2017 om onder meer haar huur te kunnen betalen en omdat haar kinderopvangtoeslag werd teruggevorderd, onder meer met een dwangbevel op 9 mei 2016. Op het moment dat [appellante] het krediet afsloot, had zij alleen nog een koffer met bezittingen. [appellante] heeft het krediet overgesloten op een nieuw krediet, eerst op 1 december 2018, en daarna op 26 augustus 2021. Hij heeft aan zijn besluit ten grondslag gelegd dat de schuld niet voldoet aan de eisen die de Wht daaraan stelt om te kunnen worden overgenomen. De schuld is niet opeisbaar geworden vóór 1 juni 2021.

Persbericht

Toeslagenouder krijgt kans om beroep op hardheidsclausule nader te onderbouwen

Een gedupeerde van de toeslagenaffaire krijgt acht weken de tijd om haar beroep op de zogenoemde hardheidsclausule bij de overname van een private toeslagschuld, nader te onderbouwen. Dat blijkt uit een tussenuitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van vandaag (21 mei 2025). Als de bestuursrechter een burger in een tussenuitspraak de gelegenheid geeft om haar beroep nader te onderbouwen, wordt dat een burgerlus genoemd.

Achtergrond

De vrouw had de minister van Financiën gevraagd om een schuld bij een bank van ruim € 24.000 over te nemen. De vrouw was de lening aangegaan om haar huur te kunnen betalen. De minister wees haar verzoek af, omdat de schuld niet opeisbaar is geworden vóór 1 juni 2021 en daarmee niet voldoet aan de eisen van de wet. Daar zijn partijen het over eens, maar de vrouw voert aan dat de wet op dit punt oneerlijk en onredelijk is. Daarnaast deed de vrouw een beroep op de zogenoemde hardheidsclausule. Die biedt de minister de mogelijkheid om in een schrijnend geval af te wijken van de wet.

Bewuste keuzes wetgever

De Afdeling bestuursrechtspraak deed in mei 2024 al een uitspraak over de wettelijke voorwaarden voor het overnemen van private toeslagenschulden van gedupeerde ouders. In lijn met die uitspraak oordeelt de Afdeling bestuursrechtspraak dat de wetgever bij de vormgeving van de schuldenaanpak de omstandigheden zoals van de vrouw in deze zaak, nadrukkelijk onder ogen heeft gezien en daarover een expliciete en gemotiveerde keuze heeft gemaakt. Het gevolg van die keuze en de bewuste afbakening van deze regeling tot schulden die vóór 1 juni 2021 opeisbaar waren, is dat veel ouders die met grote inspanningen en offers hebben weten te voorkomen dat betalingsachterstanden ontstonden, met deze schulden zijn blijven zitten. Dit terwijl hun financiële omstandigheden niet in essentie verschilden van die van ouders die dat niet is gelukt en van wie de schulden wel zijn overgenomen. De bestuursrechter heeft in zo'n geval echter geen ruimte om tegen de wil van de wetgever in tot andere keuzes te komen over de reikwijdte van de regeling. De wetgever moet deze keuze maken, want die is democratisch gelegitimeerd. Een rechter niet. De wetgever kan de gevolgen van zijn keuzes bezien, in samenhang met overige wetgeving en beleidsdoelen. Hoe invoelbaar dus ook de algemene oproep is voor het hanteren van de menselijke maat bij de beoordeling door de bestuursrechter van de toepassing van wetgeving, de bevoegdheid van de bestuursrechter is rechtsstatelijk begrensd en die grens moet worden gerespecteerd.

Hardheidsclausule en burgerlus

Bij een beroep op de hardheidsclausule moet de aanvrager zelf zo concreet mogelijk aangeven wat zijn of haar situatie bijzonder of schrijnend maakt. Op basis van wat de vrouw tot nu toe heeft aangevoerd, komt zij daarvoor niet in aanmerking, aldus de Afdeling bestuursrechtspraak. De rechtbank kwam eerder tot hetzelfde oordeel. Maar op de rechtszitting bij de Afdeling bestuursrechtspraak in januari van dit jaar heeft de vrouw aangevoerd dat zij met hulp van de gemeente in staat is meer bewijs aan te leveren. Ook heeft zij aangevoerd dat zij door medische problemen het risico loopt dat zij haar inkomen verliest waardoor zij in een uitzichtloze situatie terecht zou komen. De Afdeling bestuursrechtspraak ziet hierin aanleiding om de vrouw nog gelegenheid te geven om haar beroep op de hardheidsclausule nader te motiveren met financiële en medische gegevens.

Voortzetting procedure

De vrouw krijgt acht weken de tijd om de Afdeling bestuursrechtspraak nader te informeren. Na afloop daarvan zal de minister nog vier weken krijgen om daar vervolgens op te reageren. Daarna zal de Afdeling bestuursrechtspraak einduitspraak doen in deze zaak.